

Caruselul vieților ratate

Cu ani și decenii în urmă aflat la mare prețuire în repertoriul scenelor noastre, unde, cu piese ca *Peer Gynt*, *Stâlpii societății*, *Nora*, *Strigoii*, *Rața sălbatică*, *Rosmersholm*, *Femeia mării*, *Constructorul Solness*, *Micul Eyolf* sau cu *Hedda Gabler*, și-a înscris numele în cartea unor memorabile succese repurtate de teatre din București, Piatra Neamț, Cluj, Timișoara, Iași, Craiova, ca și pe platourile Televiziunii Române, dramaturgul norvegian Henrik Ibsen (1826–1906) revine acum, pe afiș” chiar cu una dintre ultimele sale piese, *Hedda Gabler* (1890), la Teatrul „George Bacovia” din Bacău. Faptul nu trebuie să mire, instituția băcăuană, avându- ca director pe Calistrat Costin, și manifestă în chip constant interesul pentru clasici, argumentele din ultimele două stagioni numindu-se Shakespeare, Cehov, Caragiale, Alecsandri, Mihail Sebastian, Rebreanu etc. Preocupat nu numai de tensiunile proprii realismului psihologic al piesei, dar și de restituirea lor în dimensiuni și nuanțe eliberate de clișeele tradiționaliste, cât mai aproape de interesul publicului contemporan, regizorul Bogdan Ulmu propune aici o dramă în anț a ratării, în centrul căreia se află *Hedda Gabler*, acest personaj fascinant, misterios, neînțeles, plin de echivocuri și de angoase, „înzestrat” cu vocația „de a se olicitisi de moarte”, care își pune malefica-i pecete și pe destinul celor trei bărbați din jurul ei, la rândul lor incapabili de a putea aduce o rază de ordine și de certitudine în viața eroinei. Totul se petrece într-un decor alb, „de gheață”, în fața și în spatele unor uși batante, din apartamentul familiei Gabler, unde, în final, vor răsună împușcăturile vestind sfârșitul unor vieți debusolate, naufragiul ca rezultat logic al unei totale lipse de comprehensiune, sau acel straniu mariaj eliberator, de „curaj și lașitate”, definind sinuciderea, prin care piesa, după spusele lui Camil Petrescu, intrupează „răzbunarea intelectualității adevărate față de surogatele ei”. Se simte o preocupare remarcabilă a regizorului de a feri „povestea” de accente ostentative, de crize „naturaliste” ori de melodramă. Mai mult, operând câteva restructurări în text, care vizează chiar și un personaj, ori introducând în spectacol câteva inserții „coregrafice”, menite a vizualiza unele realități, trăiri sau închipuiri ale personajelor, creatorii spectacolului nădăjduiesc să ajungă la

Adrian GĂZDARU și Nina IONESCU.

esența acestui conflict al eroinei cu cei din jur și cu ea însăși, lăsând „deschisă” percepția și capacitatea spectatorilor de a judeca faptele, nelipsindu-le de „misterul” lor și nelipsindu-ne, totodată, de misterul teatrului.

Din nefericire, chiar sarcina realizării acestui spectacol își apropie meritele unui act „eroic”, deoarece, teatrul băcăuan aflându-se într-un amplu proces de renovare (veritabilă reconstrucție, cu șantier pe scenă și în sală), reprezentațiile se desfășoară acum pe scena „marionetelor”, cu mult mai mică și mai săracăcios dotată din punct de vedere tehnic. Aceasta a impus „înghesuirea” decorurilor, mizanscena plină de dificultăți, cu „intrări” și „ieșiri” prin sală, chiar prelungirea jocului în fața spectatorilor, cu rezultate nu întotdeauna favorabile intențiilor regiei. Spre lauda lor, interpreții reușesc în general să survoleze aceste dificultăți și să confere adevăr și emoție partiturilor ce le-au fost încredințate. Puțin cam ezitantă la început, sau poate prea glacială, prea dominată de abisul lăuntric și de „obsesia” finalului tragic, Nina Ionescu conferă rolului principal distincție, un binevenit contrapunct între tinerețe și haloul de amară gratuitate atât în viață, cât și în sinucidere, în timp ce Gabriel Duțu (*Jorgen*), Adrian Gâzdaru (*Lovborg*), Viorel Baltag (*Asesorul Brack*), Daniela Vrânceanu (*Doamna Evsted*) și Nela Zare (*Juliane*) împlinesc cu notabilă străduință firul și el bizar al propriilor biografii, în chip fatal umbrite sau distruse de întâlnirea cu *Hedda Gabler*. Cu rezervele față de acea glacialitate prea repede instalată în unele momente din prima sa parte, reușind să configureze în chip mai degrabă exterior conflictul, sau față de neplăcuta senzație de „înghesuială” în decor, credem că spectacolul băcăuan va face o bună carieră și, bineînțeles, va respira și mai mult adevăr artistic pe noua scenă a teatrului, acolo unde va beneficia nu numai de spațiul de joc adecvat, dar și de instalații și lumini pe măsura așteptărilor acestui inimos și talentat colectiv artistic, care acum semnează una dintre cele mai tinerești (ca vârstă a interpreților și spirit) întrupări ale piesei lui Ibsen.

Teatrul „Bacovia” din Bacău – Hedda Gabler, de Henrik Ibsen. Regia artistică: Bogdan Ulmu. Scenografia: Cris Ciobanu. Ilustrația muzicală: Ciprian Manta. Mișcare scenică: Simona Simon. Distribuția: Nina Ionescu, Gabriel Duțu, Adrian Gâzdaru, Viorel Baltag, Daniela Vrânceanu, Nela Zare. Data reprezentației: 16 mai, 2003.

Teodor PRACSIU

Granița fragilă dintre măsură și exces

Neîndoielnic, regizorul bărlădean Dorin Mihăilescu este un spirit îndrăzneț până la temeritate, fiindcă – să recunoaștem – îți trebuie mult curaj pentru a monta spectacole precum *Scaunele* de Ionescu, *Neînțelegera* de Camus, *Îmbălzirea scorpiei* de Shakespeare, *Patima rosie* de Sorbul, *Gaitele* de Kirilescu, *Nu sunt Turnul Eiffel!* de Ecaterina Oproiu, în condițiile împuținării calitative a trupei, fie prin trecerea pe linie secundară, prin pensionare, a unei părți din vechea gardă, fie prin dispariția fizică a unor nume cândva emblematice pentru scena locală (sau stins recent regizorul Cristian Nacu și actrița Marina Banu). Dorin Mihăilescu încearcă să impună în orașul moldav, pe singura (deocamdată) scenă profesionistă din județul Vaslui, o dimensiune a intelectualismului elevat. Nu știm cât de fericită este o atare sintagmă, dar ea ambiționează să sugereze înclinația vădită a regizorului către structuri estetice atent elaborate (mai întâi mental și în